

Yleiskirje 12/2025, 15.12.2025, Jarkko Lahtinen

Suomen Kuntaliiton suositus kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista 2026

Suomen Kuntaliitto lähettää oheisena suosituksen kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista vuodelle 2026.

Kuntaliitto on keskustellut asiasta Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa.

Kustannuskorvausten tarkistamisessa käytetään kuluttajahintaindeksiä ja sen alaindeksiä 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Vuoden 2026 hinnat korotetaan vuoden 2025 toteutuneen kuluttajahintaindeksin perusteella. Kuluttajahintaindeksi on Tilastokeskuksen julkaisema. Laskennan perusteena käytetään viimeisinpää (marraskuu 2025) tilastokeskuksen julkaisemia toteutuneita indeksejä.

Hintaindeksin vuosimuutos (%):

Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	0,60
Kuluttajahintaindeksi	-0,23

Nyt annettava suositus koskee vuotta 2026.

Lisätiedot:

Jarkko Lahtinen, puh. 09 771 2714

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:

Eeva Vesterbacka, puh. 040 7015507

Eeva Nypelö, puh. 050 343 3034

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaus

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES (2025-2028) perhepäivähoitajia koskevan liitteen 12 8 §:n (Perhepäivähoidon kustannuskorvaus) mukaan vähintään Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannuskorvauksia koskevan suosituksen mukaisesti.

Tässä suosituksessa mainittuja kustannuskorvauksia myöhemmin tarkistettaessa käytetään perusteena elintarvikekustannusten osalta kuluttajahintaindeksin ravintoryhmän alaindeksin ja muiden kustannusten osalta kuluttajahintaindeksin muutosta. Suositusta tarkistetaan kalenterivuosittain käyttäen laskennan perusteena viimeisinpää tilastokeskuksen julkaisemia toteutuneita indeksejä.

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle hyväksytään tulon hankkimisesta aiheutuneina menoina vähennykseksi työnantajan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Kustannusten korvauksen ulkopuolelle jäävät tulonhankkimiskulut perhepäivähoitaja voi vähentää verotuksessa erillisen selvityksen perusteella. Jos kunta on kuitenkin korvannut perhepäivähoitajalle jonkin tulonhankkimiskulun normaalin kustannusten korvauksen lisäksi, tällaisesta kulusta ei myönnetä vähennystä.

Suomen Kuntaliitto antaa vuosittain kunnille suosituksen perhepäivähoitajille maksettavasta kustannuskorvauksesta. Tästä huolimatta kuntien tapa maksaa kustannusten korvausta perhepäivähoitajille vaihtelee jonkun verran kunnasta toiseen. Korvaus jakaantuu korvaukseen lapsen ravintokuluista ja korvaukseen muista kuluista. Jos korvaus vastaa perusteeltaan ja määrältään Suomen Kuntaliiton suosituksen mukaista perhepäivähoitajalle ravintokustannuksista maksettavaa korvausta, kustannusten korvauksen saaja voi vähentää verotuksessaan kunnan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Vähennys tehdään ansiotulosta (ei palkkatuloista) (Perhepäivähoitajien menot. Verohallinnon kannanotto 10.1.2025).

Suomen Kuntaliitto suosittelee keskusteltuaan asiasta Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.1.–31.12.2026 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten on tarkoitus kattaa hoidosta hoitajalle aiheutuvat todelliset kustannukset. Työnantaja voi halutessaan korottaa suosituksen mukaisia tasoja, mikäli se katsoo kustannuskorvauksen tason olevan riittämätön.

alle kouluikäinen/ koululainen

aamiainen tai välipala tai iltapala, €	0,93/1,21
lounas tai päivällinen, €	2,21/2,87
muu kustannus, €/päivä	2,13/2,13

Muun kustannuksen osuus muussa kuin kokopäiväisessä hoidossa lasketaan suhteutettuna päivittäisen hoitoajan ajoittumiseen ja pituuteen.

Muu perhepäivähoito

Kustannuskorvaussuositus ei koske muuta perhepäivähoitoa kuin perhepäivähoitajan omassa kodissaan antamaa varhaiskasvatusta. Verokäytännössä hyväksytty kulukorvausten tulonhankkimisvähennys ilman tositteita koskee vain perhepäivähoitajia. Perheille korvattavista todellisista elintarvikekustannuksista on oltava asianmukaiset selvitykset ja tositteet. Muita kuin elintarvikekustannuksia ei varhaiskasvatust lain mukaan edellytetä perheille korvattaviksi.

Järjestettäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan ei elintarvikekorvausta varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin (540/2018) mukaisesti suoriteta. Sen sijaan elintarvikekorvaus maksetaan ruokailusta vastaavalle perheelle/perheille kaikista hoidossa olevista lapsista silloin, kun kaikki lapset eivät ole saman perheen lapsia.

Hoitajan ruokailusta lapsen kotona tapahtuvassa hoidossa sopivat joko lapsen vanhemmat ja hoitaja tai kunta, vanhemmat ja hoitaja kussakin tapauksessa erikseen.

Ryhmäperhepäivähoidossa ei kustannuskorvauksia suoriteta silloin, kun kunta hankkii toimintaa varten ravinto- ja muut tarvikkeet.

Varhaiskasvatuksessa tarjottavat ateriat

Varhaiskasvatuslain 11 §:n mukaan varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto. Ruokailu järjestetään ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille. Kunnan tulee hoitosuhteen alkaessa määritellä varhaiskasvatuksen aikana lapselle tarjottavat ateriat. Lapselle tarjottavien aterioiden määrä riippuu lapsen hoitoajoista. Hoitoaikojen muutokset saattavat edellyttää myös aterioiden määrän tarkistamista.

Kustannuskorvaus hoidossa järjestettävästä tarpeellisesta ravinnosta muodostuu siten, että edellä mainituista yksikköhinnoista kootaan lapsen hoitoajan pituudesta ja ajoittumisesta riippuen korvaus niistä aterioista, jotka hoitosopimuksessa on todettu.

Koululaiset

Koululaisten ravinnontarpeen on laskettu olevan keskimäärin 30 % suurempi verrattuna 4-vuotiaan lapsen ravinnon tarpeeseen. Tämä on otettu huomioon ravinnon osalta koululaisille järjestetyn varhaiskasvatuksen kustannuskorvaussuosituksessa.

Erityisruokavaliot

Erityisruokavalio järjestetään lapselle terveydellisistä ja varhaiskasvatuslain 11 §:stä johtuvista syistä. Hoitosopimuksessa määritellään erityisruokavalioiden tarve ja toteuttaminen. Samalla arvioidaan, aiheuttaako erityisruokavalio lisäkustannuksia hoidon järjestämisessä. Tavallisimpien erityisruokavalioiden ollessa kysymyksessä lisätään siitä aiheutuvina kustannuksina enintään 30 % tavallisen ruokavalion aiheuttamiin kustannuksiin.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan 2018 julkaiseman ”terveyttä ja iloa ruuasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus” -mukaan terveydellisistä syistä erityisruokavaliota noudattavalle tai erityistarpeiselle lapselle tarjotaan varhaiskasvatuksessa sopivaa ja turvallista ruokaa.

Erityisruokavaliot, joissa ruokavalio on osa sairauden hoitoa, edellyttävät hoitavan lääkärin todistusta. Käytännön toteuttamisessa apuna on tarvittaessa ravitsemusterapeutin laatima yksilöllinen ohjeistus. Diabetesta sairastava lapsi ei tarvitse erityisruokavaliota, vaan hänelle sopii tavanomainen varhaiskasvatuksessa tarjottava ruoka.

Lisäksi kansallisen allergiaohjelman 2008–2018, Päivähoidon allergiaohje – työryhmän laatiman Allerginen lapsi päivähoidossa -ohjeen mukaan pääsääntö on, että allerginen lapsi syö päivähoidossa samaa ruokaa kuin muut lapset, jollei allergiaruokavalion välttämättömyydestä ole lääkärinlausuntoa.

Erityisruokavalioita korvattaessa kustannuskorvauksissa otetaan huomioon vain raaka-aineiden lisäkustannukset. Tehtyjen kustannuslaskelmien mukaan tavallisimpien erityisruokavalioiden osalta kustannuskorvauksia voisi korottaa seuraavasti:

	%
vähälaktoosinen ruokavalio	5
laktoositon	0–10
gluteeniton (keliakia)	30
maidoton	0–15
vilja-allergia	5–30

Korotusprosentti vaihtelee sen mukaan, kuinka tiukasta dieetistä on kyse ja mitä tuotteita käytetään korvaavina tuotteina. Kustannuksiltaan kalliiden ruokavalioiden, esim. keliakia tai usean eri sairauden aiheuttama erityisruokavalio, osalta lisäkustannukset tulisi määritellä tapauskohtaisesti todellisten menojen mukaisina. Lisäkustannuksista tulee antaa verottajalle erillisselvitys. Tällöin ruokavalion tulee olla hoitavan lääkärin ja/tai ravitsemusasiantuntijan määrittelemä.

Kuntaliitto suosittelee, että niissä tapauksissa, joissa perhepäivähoitoryhmässä jollakin lapsella on vähälaktoosinen ruokavalio, kustannuskorvaukset maksettaisiin siten, että perhepäivähoitajan työn säästämiseksi kaikille lapsille voitaisiin valmistaa vähälaktoosinen ateria.

Varhaiskasvatustilain 11 § 2 momentin mukaan kustannuskorvaus ei koske kliinisiä ravintovalmisteita tai niihin verrattavia tuotteita (esim. äidinmaidonvalmiste tai lehmänmaitoa korvaavat valmisteet), jotka korvataan sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla.

Muut kustannukset

Kustannuskorvaussuosituksen muita kustannuksia koskeva osuus sisältää korvauksen muista kuin ravintoaineista aiheutuvista tavanomaisista menoista kuten huoneiston käytöstä, sähköstä, vedestä, lämmöstä, askartelutarvikkeista ja leikkivälineistä, lapsen hoitoon liittyvistä puheluista yms. menoista.

Korvaus ei sisällä työvaatetusta eikä erityishankintoja, kuten huoneiston saneerausta esimerkiksi hoitolapsen allergisuuden vuoksi, lasten tarvikkeiden säilytystilojen, kaksosten rattaiden, syöttötuolien ym. hankkimisesta tai korjaamisesta aiheutuvia tai muita vastaavia menoja. Korvaus ei sisällä myöskään perhepäivähoidosta mahdollisesti aiheutuvia tiemaksujen korotuksia eikä piharakenteiden, esimerkiksi aitojen tai turvaporttien hankkimista tai kunnostamista eikä esimerkiksi hiekkalaatikon hiekan vaihtoa, kuten ei perhepäivähoitajien ammattikirjallisuutta tai tietotekniikan hankintoja. Tällaiset tulonhankkimiskulut perhepäivähoitajan tulee esittää tositteiden perusteella verotuksessa vähennettäviksi.

Lapsen päivähoitoa on viime vuosina kehitetty siten, että perhepäivähoito ja päiväkodit toimivat yhdessä tukien ja täydentäen toistensa palveluja.

Kuntaliitto suosittelee, että

- perhepäivähoidossa käytetään mahdollisuuksien mukaan päiväkotien kanssa yhteisiä toimintavälineitä ja/tai
- kunta järjestää leikkivälineiden lainausta.

Kunta voi lisäksi järjestää varhaiskasvatuslain mukaisten tavoitteiden toteuttamiseksi kulttuuripalveluja ja muita lapsia kehittäviä osallistumismuotoja kuten retkiä, matkoja ja tutustumiskäyntejä. Näiden muiden toimintojen aiheuttamien kustannusten suorittamisesta tai korvaamisesta kunta päättää paikallisten olosuhteiden mukaan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Susanna Huovinen
varatoimitusjohtaja

Jarkko Lahtinen
kehittämispäällikkö

Cirkulär 12/2025, 15.12.2025, Jarkko Lahtinen

Finlands Kommunförbunds rekommendation om kostnadsersättningar inom den kommunala familjedagvården 2026

Lyssna

Bifogat sänds Finlands Kommunförbunds rekommendation om kostnadsersättningar inom den kommunala familjedagvården år 2026.

Kommunförbundet har diskuterat frågan med Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och Offentliga sektorns union JAU rf.

Vid justeringen av kostnadsersättningarna används konsumentprisindex och dess undergrupp 01 Livsmedel och alkoholfria drycker.

Priserna höjs år 2026 utgående från konsumentprisindex år 2025. Konsumentprisindex publiceras av Statistikcentralen. Som grund för beräkningen används senaste index (november 2025) som Statistikcentralen publicerat.

Årlig förändring i prisindex (%):

Livsmedel och alkoholfria drycker	0,60
Konsumentprisindex	-0,23

Denna nya rekommendation gäller hela år 2026.

Närmare upplysningar:

Jarkko Lahtinen, tfn 09 771 2714

Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT:

Eeva Vesterbacka, tfn 040 7015507

Eeva Nypelö, tfn 050 343 3034

Kostnadsersättningar inom den kommunala familjedagvården

Med stöd av § 8 (Kostnadsersättningar inom familjedagvården) i bilaga 12 i det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorn AKTA (2025–2028) betalas kommunala familjedagvårdare som arbetar i sitt eget hem ersättning för de direkta kostnaderna för vården minst enligt Kommunförbundets gällande rekommendation om kostnadsersättningar inom familjedagvården.

När ersättningarna i denna rekommendation justeras senare används förändringen i undergruppen för livsmedel i konsumentprisindex som grund för livsmedelskostnader och förändringen i konsumentprisindex för övriga kostnader. Rekommendationen justeras kalenderårsvis och som grund för beräkningen används senaste index som Statistikcentralen publicerat.

En kommunal familjedagvårdare som arbetar i sitt eget hem får som kostnader för förvärv av inkomst avdra de faktiska kostnadsersättningar som arbetsgivaren betalat och familjedagvårdaren behöver inte lämna in någon separat utredning. De kostnader för förvärv av inkomst som inte omfattas av kostnadsersättningen får familjedagvårdaren avdra i beskattningen utifrån en separat utredning. Om kommunen har ersatt familjedagvårdaren för någon kostnad för förvärv av inkomst utöver den normala kostnadsersättningen, är en sådan kostnad inte avdragsgill.

Finlands Kommunförbund ger årligen kommunerna en rekommendation om kostnadsersättningarna till familjedagvårdare. Trots detta varierar kommunernas sätt att betala kostnadsersättning till familjedagvårdare något från kommun till kommun. Ersättningen delas upp i ersättning för barnets kostnader och ersättning för andra kostnader. Om beloppet och grunden för ersättningen motsvarar Kommunförbundets rekommendation om ersättning för livsmedelskostnader till familjedagvårdare, får mottagaren utan särskild utredning göra avdrag i sin beskattning för de kostnadsersättningar som kommunen betalat. Avdraget görs från förvärvsinkomsterna (inte löneinkomsterna) (Utgifter för familjedagvårdare. Skatteförvaltningens ställningstagande 10.1.2025).

Efter diskussioner med Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT och Offentliga sektorns union JAU rekommenderar Finlands Kommunförbund att familjedagvårdare som arbetar i sitt eget hem inom den kommunala familjedagvården 1.1–31.12.2026 ska få kostnadsersättningar som räknas ut på basis av följande priser per enhet. Avsikten är att ersättningarna ska täcka familjedagvårdarens faktiska kostnader för vården. Arbetsgivaren kan höja kostnadsersättningen om arbetsgivaren anser att ersättningen enligt rekommendationen inte är tillräcklig.

	barn under skolåldern/skolbarn
frukost, mellanmål eller lätt kvällsmål, €	0,93/1,21
lunch eller middag, €	2,21/2,87
övriga kostnader, €/dag	2,13/2,13

Om det inte är fråga om heldagsvård, räknas ersättningen för övriga kostnader ut i proportion till hur lång den dagliga vårdtiden är och vilken tid på dygnet den infaller.

Övrig familjedagvård

Rekommendationen om kostnadsersättning gäller endast familjedagvård i familjedagvårdarens eget hem. Rätten att göra avdrag för kostnader för förvärv av inkomst utan att verifikat visas upp gäller enligt beskattningspraxis endast familjedagvårdare. I fråga om faktiska livsmedelskostnader som ersätts familjer krävs adekvata utredningar och verifikat. Enligt lagen om småbarnspedagogik behöver familjer inte ersättas för andra kostnader än livsmedelskostnader.

Om familjedagvård ordnas för barn från samma familj i deras eget hem, betalas inga ersättningar för livsmedelskostnader enligt 11 § 2 mom. i lagen om småbarnspedagogik (540/2018). Om alla barn inte hör till samma familj betalas däremot kostnadsersättning för samtliga barn till den familj/de familjer som svarar för måltiderna.

När barnen vårdas i sitt eget hem ska antingen barnets föräldrar och dagvårdaren eller kommunen, föräldrarna och dagvårdaren från fall till fall komma överens om dagvårdarens måltider.

I gruppfamiljedagvård betalas inga kostnadsersättningar i de fall där kommunen skaffar livsmedlen och de andra förnödenheter som behövs i verksamheten.

Måltider som serveras inom småbarnspedagogiken

Enligt 11 § i lagen om småbarnspedagogik ska ett barn som deltar i småbarnspedagogisk verksamhet erbjudas hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. Måltiderna ska vara ordnade och handledda för alla barn som är på plats. När vårdförhållandet inleds ska kommunen bestämma vilka måltider barnet ska få inom småbarnspedagogiken. Antalet måltider beror på barnets vårdtider. Ändringar i vårdtiderna kan förutsätta att också antalet måltider justeras.

Kostnadsersättningen för den behövliga kosten beräknas utgående från priserna per enhet för de måltider som ingår i vårdavtalet, beroende på hur lång den dagliga vårdtiden är och vilken tid på dygnet den infaller.

Skolbarn

Näringsbehovet för ett barn i skolåldern har beräknats vara i snitt 30 procent större än för en fyraåring. Detta har beaktats i rekommendationen om kostnadsersättningar för skolbarn.

Specialdieter

Specialdieter ska tillhandahållas av hälsoskäl och på de grunder som anges i 11 § i lagen om småbarnspedagogik. Behovet och serveringen av specialdieter ska fastställas i vårdavtalet. Samtidigt ska man bedöma om specialdieten föranleder extra kostnader i vården. I fråga om de vanligaste specialdieterorna höjs kostnaderna med högst 30 procent jämfört med kostnaderna för vanlig kost.

Enligt Statens näringsdelegations publikation från 2018 "Mat ger hälsa och glädje – rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken" ska barn som äter specialkost av hälsoskäl eller som har särskilda behov inom småbarnspedagogiken serveras mat som är lämplig och trygg för barnet. Specialkost som ingår i behandlingen av en sjukdom kräver intyg från den behandlande läkaren. Om det behövs hjälper en näringsterapeut till att ta

fram individuella anvisningar. Barn med diabetes behöver inte specialkost utan kan äta den vanliga maten som serveras inom småbarnspedagogiken.

Enligt anvisningen "Allerginen lapsi päivähoidossa", som utarbetats av en arbetsgrupp inom det nationella allergiprogrammet 2008–2018, är huvudregeln att allergiska barn äter samma mat som de övriga barnen i dagvården utom i de fall där det finns ett läkarutlåtande om behovet av allergikost.

I kostnadsersättningarna för specialdieter beaktas endast extra kostnader för råvaror. De kostnadsberäkningar som gjorts visar att kostnadsersättningarna kunde höjas på följande sätt i fråga om de vanligaste specialdieter:

	%
laktosfattig kost	5
laktosfri kost	0–10
glutenfri kost (celiaki)	30
mjölkfri kost	0–15
spannmålsallergi	5–30

Den procentuella höjningen varierar efter hur strikt dieten är och vilka produkter som används i stället. I fråga om dyra specialdieter, såsom glutenfri kost eller en specialdiet som föranleds av olika sjukdomar, ska de extra kostnaderna fastställas från fall till fall enligt de faktiska kostnaderna. En särskild utredning om de extra kostnaderna ska lämnas in till skattemyndigheten. Dieten ska ha föreskrivits av den behandlande läkaren och/eller en näringsexpert.

I de fall där ett barn i en familjedagvårdsgrupp har en laktosfattig diet rekommenderar Kommunförbundet att kostnadsersättningarna, för att bespara familjedagvårdaren extra arbete, betalas så att laktosfattiga måltider kan tillredas för samtliga barn.

Enligt 11 § 2 mom. i lagen om småbarnspedagogik gäller kostnadsersättningarna inte kliniska näringspreparat eller därmed jämförbara produkter (till exempel modersmjölksersättning eller produkter som ersätter komjolk), vilka ersätts med stöd av sjukförsäkringslagen (1224/2004).

Övriga kostnader

Ersättningarna för övriga kostnader i rekommendationen gäller sedvanliga kostnader för annat än livsmedel, t.ex. användning av lägenheten, el, vatten, värme, pysselmateriel och leksaker, telefonsamtal i anslutning till dagvården etc.

Ersättningen omfattar inte utgifter för arbetskläder eller specialanskaffningar, såsom sanering av lägenheten på grund av till

exempel allergi hos ett barn. Ersättningen omfattar inte heller anskaffning eller reparation av förvaringsutrymmen för barntillbehör, sittvagn för tvillingar eller barnstolar m.m. eller motsvarande utgifter. Den omfattar inte heller kostnader för förhöjda vägavgifter som eventuellt föranleds av familjedagvården eller anskaffning eller reparation av konstruktioner på gården, exempelvis stängsel eller barngrindar, inte heller sandbyte i en sandlåda, facklitteratur för familjedagvårdare eller anskaffning av datateknik. Sådana kostnaderna för förvärv av inkomst kan familjedagvårdaren dra av i beskattningen på basis av verifikat.

Barndagvården har under de senaste åren utvecklats så att familjedagvården och daghemmen samverkar och stöder och kompletterar varandras tjänster.

Kommunförbundet rekommenderar

- att man i familjedagvården och daghemmen i mån av möjlighet använder gemensam utrustning och/eller
- att kommunen ordnar utlåning av leksaker.

För att nå målen i lagen om småbarnspedagogik kan kommunen också ordna kulturella tjänster och andra aktiviteter som utvecklar barnen, till exempel utflykter, resor och exkursioner. Kommunen beslutar om betalning eller ersättning av kostnaderna för sådana aktiviteter utgående från de lokala förhållandena.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Susanna Huovinen
vice verkställande direktör

Jarkko Lahtinen
utvecklingschef